

ligheder. Staten gik først ind med et Kapitalindskud paa 40 Mill. Kr. og en begrænset Garanti, og da det viste sig, at denne Ordning ikke holdt, gik Staten ind med en ubetinget Garanti, dels for at redde Banken, for at opnaa, at Udlandet ikke med Rette skulde kunne bebrejde os vor Stilling, dels for at redde vigtige Erhvervs-grene og naturligvis ogsaa for om muligt at redde de 40 Mill. Kr., Staten allerede havde indskudt i Banken.

Her var altsaa Tale om at redde en Bank fra Undergang, at holde den fortsat i Live. I de Tilfælde, der omhandles i Lovforslaget, er der Tale om 7 Banker, der enten er under Likvidation eller under Konkursbehandling. Det er ikke levende Institutioner, de kan ikke virke mere. Det er beklageligt, at de paagældende Indskydere skal lide store Tab, og lad mig straks indskyde, at hvis der er Mulighed for ad Lovgivningsvejen at komme Sparerne til Hjælp paa en Maade, der ikke giver Forpligtelser i Fremtiden for Statskassen, vil vi fra vor Side være villige til at forhandle om at yde en saadan Hjælp, yde vor Medvirkning til, at Hjælpen kan blive givet. Jeg tror, jeg tør sige, at de Sparere, som har lidt Tab i disse 7 Banker, oprindeligt ikke kan have tænkt sig Muligheden af, at Staten vilde sikre dem 85 pCt. af de lidt Tab. Men, som alt sagt: Statens Garanti overfor Landmandsbanken har jo givet dem en vis Ret til at haabe, at de ogsaa kunde komme i Betragtning.

Det første, der melder sig i hvert Fald for mig ved Bedømmelsen af Lovforslaget, er Spørgsmaalet, om vi nu har naaet Bunden, om vi nu kan sige, at de 5½ Mill. Kr., her foreslaas ydet af Statskassen, ogsaa bliver de sidste, der ydes i saadanne Tilfælde.

Det er under alle Omstændigheder givet, at man kan ikke sige, naar vi har vedtaget dette Lovforslag, at dersom andre Banker i Løbet af det kommende Aar gaar i Stykker, er der dog ikke skabt noget Præcedens for at hjælpe dem. Det er utvivlsomt, at hvis dette Lovforslag vedtages, saaledes som det foreligger, er den danske Stats æresforpligtet til at sikre samtlige Sparere her i Landet, der i den nærmeste Fremtid staar i Fare for at lide Tab paa deres Sparekasseindskud, mod saadant Tab. Det kommer man ikke udenom. Thi i den Grad kan man dog ikke stille Befolkningen her i Landet ulige, at man siger: Den, der kommer først med sine Svindlerier, kan faa dækket, de andre kan ikke.

Den højtærede Handelsminister har jo god Tro til, at vi er naaet Bunden; han har

i sin Fremsættelsestale udtalt: „Jeg har det Haab, at de Tab, som er lidt, nu er afdækket, og at de nødvendige Nedskæringer har fundet Sted, saaledes at Bunden er naaet. Jeg er berettiget til at fremsætte disse Udtalelser efter de Oplysninger, der foreligger for Handelsministeriet.“ Det er meget muligt, at Handelsministeren kan finde en vis Berettigelse til at fremsætte disse Udtalelser, og jeg vil inderligt haabe, at Tiden vil give ham Ret. Men jeg tror ikke, man skal se bort fra, at mange Omstændigheder kan tyde paa, at han ikke faar Ret. Jeg tør ikke sige noget afgjort, og det kunde heller ikke paa nogen Maade falde mig ind at give Rum for Ængstelse udover den, der allerede er til Stede. Jeg vil blot henvise til, hvad der er sket Landmandsbanken vedrørende, og udtale, at paa det Skøn, som den højtærede Handelsminister her bygger, kan der kun bygges saare lidt.

Jeg formoder, at den højtærede Minister bygger sine Udtalelser her i Tinget paa Bankinspektørens Skøn over Tilstandene ude omkring i vore Pengeinstitutioner, men dette Skøn er utvivlsomt saare skrøbeligt. Den 9. Juli i Fjor skønnede Bankinspektøren, at Landmandsbanken havde tabt 144 Millioner, men han var dog ikke sikrere i dette sit Skøn, end at han lod det sætte til Side for et andet Skøn, der gik ud paa, at Tabet ikke en Gang var Halvdelen deraf, og han protesterede ikke imod, at Befolkningen fik den Opfattelse, at det ikke var hans, men det andet Skøn, der var det rigtige. Han maa altsaa have været i Tvivl om sit Skøns Værdi, ellers burde han ikke have ladet sit Skøn vige for det andet Skøn. I September Maaned blev Rigsdagen ekstraordinært sammenkaldt for at vedtage et Lovforslag om Landmandsbankens Rekonstruktion. Rigsdagen maatte naturnødvendigt ty til Bankinspektørens Skøn, da vi jo ikke havde stort andet at bygge paa. Bankinspektøren fastholdt sit Skøn og nævnte de 144 Mill. Kr. Han sagde paa Forespørgsel, at der kunde blive Tale om noget mere, men i det store og hele var Skønnet rigtigt, og han sagde i Virkeligheden god for den Ordning, der da blev foreslaaet, hvorefter Staten og private Institutioner gik ind med en ny Kapital paa 100 Mill. Kr.; og jeg tør sige, det var i Virkeligheden paa Bankinspektørens Skøn, at disse 100 Mill. Kr. blev givet. Der gik ikke 4½ Maaned, før den højtærede Regering kom og sagde, at Skønnet var forkert; og alt, hvad der saa blev forelagt for os i Februar Maaned var dette, at nu var de 144 Mill. Kr. svulmet op til at blive ca. 300 Mill. Kr.